

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสดในเขต อำเภอเมือง
จังหวัด เชียงใหม่ ต่อการคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่

ผู้เขียน

นางสาวรัชฎ์ลักษณ์ กุยกานนท์

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ. เฉลิมพงษ์ ชิตไทสง

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ. อัญชลี คุชฎีพรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ศึกษาความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสด ต่อเรื่องอันตรายจากบุหรี่ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ศึกษาความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสด ต่อเรื่องสิทธิและมาตรการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และ ศึกษาความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสดต่อเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ประชากรตัวอย่างได้แก่ผู้ค้าในตลาดสดประเภทพื้นฐานและประเภทดีமாக ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา ความคิดเห็นเรื่อง อันตรายจากบุหรี่ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง เกี่ยวกับ อันตรายของควันบุหรี่มือสองต่อสุขภาพคนข้างเคียงถึง ร้อยละ 65.75 ขณะเดียวกัน ร้อยละ 77.50 เห็นว่าทารกที่เกิดจากหญิงที่ได้รับควันบุหรี่มือสองเป็นประจำอาจเกิดความผิดปกติทางระบบประสาทได้ นอกจากนี้ ร้อยละ 69.25 และร้อยละ 76.25 ยังเห็นด้วยว่าแม้จะไม่สูบบุหรี่เลยแต่หากได้รับควันบุหรี่มือสองเป็นประจำจะทำให้มีโอกาสเป็นโรครทางเดินหายใจและโรคมะเร็งปอดได้มากกว่าปกติตามลำดับ แต่ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ค้าในตลาดสดประเภทพื้นฐาน ร้อยละ 49.00 ไม่แน่ใจในเรื่องผลของควันบุหรี่ต่อการแสดงอาการเฉียบพลันในผู้ที่ไม่สูบบุหรี่แต่เป็นโรคหอบหืดและภูมิแพ้

ประเด็นเกี่ยวกับสิทธิ และมาตรการคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่า บริเวณตลาด และสถานที่สาธารณะทุกแห่ง ควรเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ ถึง ร้อยละ 80.00 และร้อยละ 75.25 ตามลำดับ ขณะเดียวกัน ร้อยละ 81.25 ยังเห็นว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่ควรได้รับการพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย นอกจากนี้พบว่า ร้อยละ 61.00 รู้สึกรำคาญ หรือกังวลใจ เมื่อมีคนมาสูบบุหรี่ใกล้ๆ ตลอดจนร้อยละ 69.00 เห็นว่า ผู้ที่สูบบุหรี่ควรปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่อย่างเคร่งครัด และร้อยละ 64.50 เห็นว่าทุกคนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ และแม้ว่าร้อยละ 89.25 ยังเห็นด้วยว่า การจัดตลาดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีแก่ตลาด แต่ก็พบว่า ผู้ค้าในตลาดสดประเภทพื้นฐาน ร้อยละ 36.00 ไม่แน่ใจในเรื่อง การแจ้งจับผู้สูบบุหรี่ในตลาดบริเวณที่ไม่ใช่เขตสูบบุหรี่

ประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พบว่าร้อยละ 22.75 ของผู้ตอบระบุว่าสูบบุหรี่ และประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ที่สูบบุหรี่ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ เช่น จะแยกตัวจากบุคคลรอบข้างทุกครั้ง ที่สูบบุหรี่ หรือไม่สูบบุหรี่ในขณะที่ขายของ และพบว่าร้อยละ 65.93 จะไม่สูบบุหรี่ในบริเวณที่มีเด็กหรือหญิงมีครรภ์

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่ถูกต้องในแง่ของความรู้เรื่องโทษภัยของบุหรี่และมีความรู้ในเรื่องของสิทธิและมาตรการคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่เป็นอย่างดี ตลอดจนในกลุ่มผู้ที่สูบบุหรี่ยังมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีบางส่วนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติที่ละเมิดข้อกำหนดอยู่ ดังนั้นการให้ความรู้เพิ่มเติมรวมถึงการกำหนดเรื่องการเป็นตลาดปลอดบุหรี่ เพิ่ม ในเกณฑ์ การประเมินตลาดจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากต่างก็เห็นด้วยที่ตลาดจะเป็นเขตปลอดบุหรี่ ทุกพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตลาด และเพื่อให้เกิดสุขภาพที่ดีแก่ส่วนรวม

Independent Study Title	Opinions of Merchants in Fresh Markets Toward Health Promotion for Non-smoker in Mueang District, Chiang Mai Province
Author	Ms. Tanlak Kuyakanon
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisory Committee	Asst. Prof. Chalermpong Chittaisong Advisor Assoc. Prof. Anchalee Dusadeepan Co-advisor

ABSTRACT

The objective of this study was aimed to survey the opinions towards the impact of cigarette on health, the right and measure to protect non-smoker's health and also to determine the smoking habits in public area among those who are smokers. Four hundred merchants in fresh market in Maung district, Chiang Mai were multistage randomly selected. The data was collected by using questionnaire. Descriptive statistic was applied to analyze the data.

The result of the opinion about the impact of cigarette on health, it was found that most of the samples, 65.75%, had the right opinion regarding to the harms to second handed smoker on nearby persons. As same as, 77.50% though that the infant delivered by a woman who regularly receives secondhand smoke might have cerebral abnormalities. In addition, 69.25% and 76.25% agreed that one might have respiratory tract disease or lung cancer if he receives secondhand smoke regularly. However, 49.00% of the samples in standard fresh markets were not sure about the impact of smoke on acute symptoms of non-smokers who have asthma and allergy.

The result of the study on the opinion about the right and the measure to protect non-smokers' health showed that most people think that all markets and public places must be non-

smoking areas at the percentage of 80.00 and 75.25 respectively. As same as, 81.25 of them think that non-smokers' right must be protected by law. Furthermore, it was found that 61.00% of them were annoyed or worried when someone smoking nearby. 69.00% of them think that smokers should follow non-smokers' health protection law strictly. 64.50% of them think that everyone should participate the campaign to stop smoking and protect non-smokers' health. Although 89.25% of them agree that to handle the market as non-smoking area helps promote a good image, 36.00% of the merchants in standard fresh markets were not sure to notify smoking person in non-smoking area in the market.

The result of the opinion of the smoker about smoking habits in public areas, it was found that 22.75% of the responders smoke and half of the smokers have accepted smoking behavior in public place. For example, they isolate themselves when they smoke and they do not smoke when they sell. It was found that 65.93% of them do not smoke at the place close to children or pregnant women. This study indicates that the responders have the right opinion about the danger of cigarette. They also know about the right and non-smoker protection measure well. In the group of smokers, most of them practice properly. However, some of them are unaware and they still violate the regulation. Therefore, it is necessary to make the fresh market as non-smoking area by state policy. Most of the responders also agree to prohibit smoking in the market. This can make a good image for the market and improves public health.